

۱. خلاصه تحقیق در مورد برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات (کار-اف)

کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری، تحقیقی را در زمینه نگرانی‌های مربوط به تطبیق برنامه (کار-اف) انجام داده است. این تحقیق در پی اتهامات پنج افشاگر مختلف انجام شد و تمام اتهامات یادشده به طور جداگانه مورد بررسی قرار گرفتند. علاوه بر آن، معلومات مهمی توسط مراجع دیگر نیز در اختیار پژوهشگران در این زمینه قرار گرفت.

هدف برنامه کار-اف عواید و فرصت‌های کاری از طریق طرح و تطبیق بسته‌های توسعه اقتصادی است. این برنامه توسط یک واحد مدیریت افغانی تطبیق می‌گردد در حالی که یک کمیته بین‌وزارتی مسئولیت رهبری استراتژیک آن را به عهده دارد. کار-اف به یک کمیته تخنیکي رهبری گزارش شده است که متشکل از معینان تخنیکي و مسلکی وزارت های زراعت، آبیاری و مالداري، وزارت احیا و انکشاف دهات، و وزارت مبارزه با مواد مخدر و اداره توسعه بین‌المللی انگلستان است که در مسایل تخنیکي پیچیده از مراجع تمویل‌کننده نمایندگی می‌نماید. این برنامه خارج از بودجه، توسط اداره توسعه بین‌المللی انگلستان (DIFID) و اداره انکشاف بین‌الملی دنمارک (DANIDA) تمویل می‌گردد.¹

این برنامه شامل دو مرحله است. مرحله اول که با بودجه ۳۰ میلیون پوند انگلیسی است در سال ۱۳۸۸ آغاز و در سال ۱۳۹۳ ختم شده است. مرحله دوم که با بودجه ۶۰ میلیون پوند انگلیسی به تعقیب مرحله اول شروع گردید، تا جدی سال ۱۳۹۷ ادامه خواهد یافت. از آنجایی که این گزارش، نتیجه یک تحقیق در زمینه تخطی‌های احتمالی در این برنامه می‌باشد، خواه این تخطی‌ها در گذشته اتفاق افتاده باشد یا در زمان حال، برخی یافته‌های بررسی مربوط به مرحله اول و برخی مربوط به مرحله دوم این برنامه می‌شود. در این زمینه در صورت نیاز به این موارد اشاره شده است.

کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد در این تحقیق به تمویل‌کنندگان اصلی، اداره انکشاف بین‌المللی انگلستان و اداره انکشاف بین‌المللی دنمارک برای شناخت بهتر مسایل مراجعه نموده است. براساس معلومات ارائه‌شده توسط برنامه انکشاف بین‌المللی انگلستان، مشخص گردید که خود آنها نیز در این باره قبلاً از یکی از مراجع² افشاکننده معلوماتی را دریافت نموده است. این مرجع در مجموع ۲۹ مورد شکایت از برنامه جامع زراعت و انکشاف دهات نموده است. اداره انکشاف بین‌المللی انگلستان در پاسخ به پرسش کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اظهار داشت که در این زمینه یک تفتیش جامع قانونی را در پاسخ به شکایات وارده از برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات به عمل آورده است. طبق اظهارات مسئولین برنامه انکشاف بین‌المللی انگلستان، «۲۳ مورد از جمله ۲۹ مورد اتهام وارده، بدون ثبوت

¹ طبق تعریف ریاست عمومی بودجه وزارت مالیه « خارج از بودجه به مفهوم وجه کمکی است که به طور مستقیم توسط یک مرجع تمویل‌کننده/ یا اداره تطبیق‌کننده خارج از بودجه ملی مصرف می‌شود. <http://www.budgetmof.gov.af/>

² معلومات ارائه شده به کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی از طرف مدیریت واحد برنامه جامع زراعت و انکشاف دهات، تبصره شماره 4؛ میزان 1396.

و یا هم درست نبوده و اگر درست هم بوده اند دارای تاثیرگذاری عمده‌ای بر این برنامه نبوده است. تاثیرگذاری سه مورد از اتهامات مبهم بوده و اثرگذاری سه مورد دیگر از اتهامات به نظر درست می‌رسید.» با این حال، مراجع تمویل کننده از شریک ساختن کل یا بخش‌هایی از گزارش خود با کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری با استدلال مبنی بر محرم‌بودن آنها خودداری کردند.

این تحقیق به ارزیابی فواید این برنامه برای دهقانان افغانستان نمی‌پردازد. بلکه این تحقیق تنها متمرکز بر نگرانی‌های مربوط به روش‌های ضعیف اجرای برنامه و احتمال فساد در برنامه است. برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات یک مقدار دستاوردهای چشمگیری هم داشته است. براساس اظهارات واحد مدیریت برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات این برنامه به تعداد ۶۲۹۴ تصدی زراعتی را در ۱۴ ولایت افغانستان ایجاد کرده است. همچنین، این برنامه منجر به ایجاد فرصت‌های اشتغال برای ۵۹۹۵۶ نفر گردیده است؛ و عواید خالص دهقانان افغانستان راتا سقف ۱.۲ میلیارد افغانی افزایش داده است.

یافته‌ها

1. تبارگماری و خویش‌خوری در واحد مدیریتی کارد-اف

اتهامات مربوط به اجراءات نادرست در واحد مدیریت برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات توسط منابع مختلف به این واحد وارد شده است. یافته های تحقیق کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد نشان می‌دهد که حداقل برخی از این اتهامات صحت دارد. رئیس قبلی³ این واحد براساس صلاحیت های شخصی و با تعبیر و تفسیر احکام رهنمود منابع بشری منطبق با منافع شخصی خود افراد را استخدام می‌نموده است. نامبرده از میکانیزم های ذیل در این زمینه استفاده می‌کرده است:

- استفاده از رویکرد انتخاب افراد بدون طی مراحل رسمی استخدام
- ترفیع کارمندان بر مبنای تایید ریاست منابع بشری طبق هدایت رئیس اجراییه. این امر نیز تخطی از رهنمود منابع بشری می باشد زیرا ترفیع افراد بر مبنای نتایج بررسی عملکرد سالانه آنها باید صورت گیرد.

در نتیجه این رویکرد، بطور مثال، ۱۵ درصد کارکنان از یک ولایت می باشند و بسیاری از آنها از همان ولسوالی رئیس اجراییه سابق هستند. تعداد زیادی از رانندگان، صفاکاران و محافظین که باشنده اصلی ولسوالی رئیس سابق می باشند در ولایت های هرات، کابل و هلمند به کار گماشته شده اند. در حالی که کارد اف به آسانی می توانست چنان کارکنان حمایوی را از ولایت های مربوطه استخدام نماید و نیازی به استخدام آنها از ولایت دیگر نبوده است. بنابراین، ارسال کارمندان سطح پایین از ولایت رئیس سابق و

³ مرجع افشاگر گزارش داده است که کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی شکایات مبنی بر رفتار قوم و خویش پرستانه رئیس اجرایی را در زمانی که این تحقیق را آغاز کرد، دریافت نموده است. رئیس قبلی از پست خود در ختم ماه اسد 1396 استعفا داد. بنابراین، در این گزارش از نام برده به عنون رئیس قبلی یاد شده است.

گماشتن آنها در وظایف در این ولایات مصداق قوم خویش خوری است.

این اجراءات و اقدامات رئیس اجراییه سابق باوجود چندین لایه نظارتی، تفتیش و کنترل توسط مراجع تمویل کننده کشف نگردید. مدیر تمویل (شرکت مشورتی اتوس)، شرکت مستقل نظارتی (کراون اجنت در مرحله اول)، بررسی کننده تخنیک (کافی انترنشنل در مرحله دوم) و مفتشین (KPMG اول، و از سال ۲۰۱۶، ارنست و یانگ (E&Y). این واحدهای کنترولی یا وظایف خود را به خوبی انجام نداده اند یا اصول وظیفوی مبهم مانع این کار آنها گردیده است. علاوه برآن، کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد معلوماتی را از یکی از مراجع افشاگر علیه اعضای ارشد این واحد مدیریت به دست آورد ولی این کمیته اتهامات یاد شده را مورد بررسی قرار نداد. این موضوعات شامل هر دو مرحله اول و دوم این برنامه می گردد. مراجع تمویل کننده به کمیته مشترک مستقل مبارزه با فساد گفته اند که نواقص و ضعف هایی که منجر به مشکلات یاد شده در مرحله اول برنامه گردیده بود، رفع شده است ولی این کمیته کدام بررسی را از بهبود های به عمل آمده تا کنون انجام نداده است.

2. بی‌نظمی‌ها در اعطای کمک های بلاعوض و قراردادهای تدارکاتی قراردادها

برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات، بسته های توسعه اقتصادی (EDPs) را از طریق قرارداد با شرکت های خصوصی تطبیق می کند. این اداره همچنان از سرمایه گذاران سکتور زراعت از طریق ارائه وجوه مالی به آنها حمایت می کند. رهنمود تدارکات کالاها و خدمات و ارائه وجوه توسط شرکت اتوس (ATOS) برای مرحله اول برنامه طرح و سپس توسط واحد مدیریت برنامه تعدیل گردید، برای مرحله دوم توسط (ATOS)، مرور و آنگاه توسط کمیته تخنیک رهبری (TSC) منظور گردیده است. شرکت نظارتی (کراون اجنتس در مرحله دوم) مسئول عرضه سند عدم اعتراض (NOLs) برای قراردادهای تدارکاتی بوده است. یافته های کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد نشان می دهد که بی‌نظمی ها و تخطی های زیادی از رهنمودها و قوانین مربوطه افغانستان در زمینه فوق صورت گرفته است.

این بی‌نظمی ها عبارتند از:

- استفاده از شرکت های قراردادی که توسط اداره تدارکات ملی وارد روند محرومیت شده و حق فعالیت ندارند.
 - پذیرفتن پروپوزل های غیر رسمی اصلاح شده توسط دست
 - پذیرفتن اسناد داوطلبی که میعاد ختم آنها گذشته است
 - پذیرفتن اسناد متفاوت و متناقض مالکیت
 - و پذیرفتن صورت حساب های بانکی متفاوت بعد از ختم ضرب الاجل
- این تخطی ها نباید در این پروژه رخ می داد؛ بخصوص با وجود حضور و طرز العمل منظوری ادارات نظارتی بین المللی از فعالیت های این برنامه.

3. بودجه مرحله اول برنامه کار-اف عمدتاً در اختیار قراردادیان بین المللی قرارداد شده است.

ساختار مدیریتی پیچیده منجر به مصرف غیر موثر وجوه کمکی و میکانیزم های ضعیف در طول مرحله اول این برنامه گردیده است. پلان مرحله اول این بود که ۶۰ درصد مجموع بودجه به استفاده کنندگان نهایی برسد، و بقیه بودجه به طور مساوی بین بخش های مدیریت و کمک تخنیک (TA) پروژه به مصرف برسد. با این حال، تنها ۳۳ درصد بودجه به جای ۶۰ درصد آن، در اختیار استفاده کنندگان قرار گرفته است. در نتیجه، قسمت اعظم بودجه در اختیار کمپنی قراردادی خارجی گرفته است. در عین حال، بودجه برای کمک تخنیک در مرحله اول نیز بیشتر از مقدار در نظر گرفته شده مصرف گردید و سطح مصرف آن از ۶۴ درصد هم فراتر رفته، و منجر به این شد تا بودجه کمتری برای سرمایه گذاری برای (EDP) باقی بماند.

مصرف ۶۴ درصد بودجه روی «امور حمایتی و کمکی» در مرحله اول که متعاقباً تقریباً کل آن در اختیار کمپنی خارجی قرار گرفته است، استفاده بسیار ضعیف از وجوه کمکی مراجع تمویل کننده به شمار می رود. با این حال، تأثیرگذاری مثبت این پروژه همان ۳۳ درصد بقیه بودجه است که در اختیار دهقانان افغانی قرار گرفته اند؛ چنین اقداماتی منجر به تقویت این باور در بین افغانها می شود که «مفاد پول مراجع تمویل کننده عمدتاً به خود آنها و شرکت های قراردادی شان می رسد.»

این موضوع توسط کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد در مرحله اول این برنامه مورد بررسی قرار گرفت. این موضوع می تواند در مورد این مرحله حقیقت داشته باشد و یا نداشته باشد زیرا این کمیته موضوع یاد شده را دیگر پیگیری نکرده است.

مراجع تمویل کننده اظهار داشته اند که اعداد و ارقام ارائه شده گمراه کننده یا نادرست می باشند و کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد مشکلاتی را که برنامه در زمان طرح با آن مواجه بود و هم میزان ظرفیت سازی مورد نیاز برای ایجاد واحد مدیریت را در نظر نمی گیرد. کمیته نظارت و ارزیابی تمام اعداد و ارقام استفاده شده را مجدداً مورد بررسی قرار داد و ارقام نادرست را تصحیح نمود. همچنان،⁴ آنها پیشنهاد کرده اند تا کمیته نظارت و ارزیابی ابتدا باید یک بررسی از ارزش کامل پولی را قبل از هر نوع نتیجه گیری راه اندازی نماید⁵، که این امر برای یک تحقیق پیشنهادیست غیر عملی.

4. تضاد منافع توسط قراردادی خارجی

در مرحله اول برنامه، شرکت قراردادی اتوس دارای تضاد منافع بوده که توسط مراجع مربوطه تحت کنترل قرار نگرفته است. شرکت اتوس (ATOS) به طور همزمان مدیریت بودجه برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات (CARD-F) را به نیابت از اداره انکشاف بین المللی انگلستان به عهده داشته، کارمندان محلی آن را استخدام کرده، و خدمات حمایت تخنیک را در اختیار این برنامه قرار داده است. شرکت قراردادی اتوس در

⁴ تبصره شماره 13، اداره انکشاف بین المللی انگلستان

⁵ تبصره شماره 27، اداره انکشاف بین المللی انگلستان

این نقش سه گانه صلاحیت های وسیعی در تعیین نیازها و کیفیت حمایت های تخنیکی حداقل در مرحله اول این برنامه داشته است. بنابراین، مشوقی برای حداکثر ساختن مزایای خود از طریق ترتیبات یاد شده در اختیار داشته است. این امر در مصرف بیش از حد توانایی مالی 64 در صد بر روی حمایت تخنیکی مرحله اول برنامه مشهود است.

اداره انکشاف بین المللی انگلستان به اطلاع کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی رسانیده است که اقدامات جدیدی برای نظارت از صلاحیت های زیاد شرکت قراردادی خارجی اتوس (ATOS) در نظر گرفته شده است، ولی این موضوع در حوزه این تحقیق نیست تا کمیته مشترک مستقل مبارزه با فساد تدابیر جدید یاد شده را مورد تایید قرار دهد.

5. تفتیش مالی بیرونی از سوی تمویل کنندگان فاقد اعتبار است

پس از دریافت ۲۹ مورد اتهام از سوی افشاکنندگان، مراجع تمویل کننده با شرکت (E&Y) در مورد انجام یک تفتیش عام و بررسی تمام اتهامات وارده یک قرار داد را منعقد کرد تا این اتهامات را بررسی نماید. طبق اظهارات اداره انکشاف بین المللی انگلستان و سایر تمویل کنندگان به کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد، به نظر آنها نتایج این تفتیش که توسط (E&Y) انجام شده بسیار شفاف بوده است. اما تا پایان این تحقیق به کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد آگاهی داده نشد که تمام اتهامات وارده مربوط به یک افشاگر بوده است. این بدان معناست که اتهامات دیگر افراد به شمول اتهامات کسانی که این اداره را ترک کرده یا از کار برکنار شده اند، مورد بررسی یا حتی مورد توجه قرار نگرفته است.

کمیته نظارت و ارزیابی بارها تلاش نمود تا گزارش تفتیش انجام شده را بدون افشای مسایل محرم آن مورد بررسی قرار دهد- حتی پیشنهاد نمود تا نام افراد حذف شود یا تنها گزارش را ببیند-اما این خواست های کمیته نظارت و ارزیابی مورد پذیرش قرار نگرفت.

بنابراین، کمیته نظارت و ارزیابی مجبور شد تا به محتوای تفتیش از طریق دیگران دست یابد. کمیته نظارت و ارزیابی برای این کار از دو منبع ارشد استفاده کرد؛ یک منبع، شخصی بود که گزارش تفتیش را مطالعه کرده بود و براساس اظهارات او این تفتیش یک تفتیش مطابقت بوده است تا یک تفتیش عام مالی. البته کمیته نظارت و ارزیابی قادر به تایید این مطلب نمی باشد.

در کل، این «تفتیش عام مالی» فاقد اعتبار است.

همچنین، ممکن است تضاد منافع هم وجود داشته باشد، زیرا یک سازمان، یعنی (E&Y)، هردو تفتیش عادی و تفتیش عام مالی را انجام داده است، هرچند که افراد تفتیش کننده از دو دفتر جداگانه بوده اند. شناسایی نواقص برنامه ممکن بود بی توجهی شرکت های متذکره را در اجرای مسئولیت تفتیش برنامه رشد زارعت و انکشاف دهات نشان دهد. تمویل کننده به کمیته مستقل مشترک گفته اند که در اجرای تفتیش تضاد منافع وجود نداشته است زیرا قرارداد جداگانه با دفتر (E&Y) که در دومی موقعیت دارد صورت گرفته است و این تفتیش

عام را انجام داده است، که به نظر می رسد این تفتیش از نظر مواد با نقش تفتیش مطابقت که توسط دفتر این شرکت که در پاکستان قرار دارد، تفاوت دارد.

6. نظارت ضعیف از تنظیمات اداری پیچیده

کارد-اف به عنوان یک برنامه عمل میکند تا یک نهاد حقوقی، و دارای معایبی است که در نتیجه آنها نمی تواند وارد توافقات قراردادی⁶ شود. این ترتیبات قراردادی منجر به یک ساختار ناکارآمد برنامه ای⁷، تضاد منافع احتمالی در میان قراردادی های خارجی نیدخل (به پایین مراجعه شود)، و نظارت ناموثر از این برنامه شده است. ترتیبات پیچیده مدیریتی نیز منجر به تخصیص سهم کمتری از وجوه مالی این برنامه به شرکت های قراردادی افغانی در مرحله اول برنامه گردید و بقیه وجوه مالی به شرکت های قراردادی خارجی اختصاص یافته است (به پایین مراجعه شود).

7. احتمال قانون شکنی در قراردادهای کارکنان

از آنجایی که اداره انکشاف بین المللی انگلستان باید برای اجرای برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات با یک نهاد خارجی قرارداد ببندد، قراردادی خارجی، به نوبه خود باید با یک شرکت افغانی قرارداد عقد کند زیرا شرکت خارجی در افغانستان راجستر نیست و دارای حساب بانکی در کشور نمی باشد. این بدان معنا است که شرکت اتوس (ATOS) قادر به استخدام هیچ کارمند بین المللی نمی باشد. قراردادی، اتوس (ATOS)، بنابراین، جنبه های مدیریت مالی این برنامه را به شکل قرار داد فرعی به یک شرکت افغانی (Afghan Image Business Development) سپرده است.

شرکت قراردادی فرعی افغانی به عنوان کارفرما از وزارت کار، امور اجتماعی و شهدا و معلولین تقاضای جواز فعالیت نموده است. با این حال⁸، چنین روابط استخدامی در واقعیت امر وجود ندارد.

کمیته مستقل نظارت و ارزیابی این موضوع را با دفتر مالیاتی مربوط در کابل تعقیب نموده دریافت که نهاد (Afghan Image Business Development) هیچ مالیات را به خاطر مشاور بین المللی نپرداخته است.

به باور کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد این ابزار تکنیکی برای به دست آوردن جواز

⁶ ماده 5 تفاهنامه بین دولت شاهی انگلستان بریتانیای کبیر و ایرلند شمالی از طریق اداره انکشاف بین المللی انگلستان و دولت جمهوری اسلامی افغانستان، که از طریق وزارت مالیه اعمال می شود و در کل از آن به عنوان «مشارکت کنندگان» شاهی انگلستان و افغانستان یاد می گردد: قرضه همکاری تکنیکی 2014-2018؛ برنامه رشد زراعت و انکشاف دهات.

⁷ اداره انکشاف بین المللی انگلستان به حیث مرجع تمویل کننده برنامه با یک کمپنی خارجی (شرکت مشورتی اتوس در انگلستان) برای عرضه خدمات مالی قرارداد بسته است و این شرکت کارکنان داخلی را این برنامه و ارائه خدمات استخدام کرده است. با یک شرکت خارجی دیگر (کراون اجنتس بازم مقرر آن در انگلستان) در مرحله اول برنامه قرارداد شده است تا از برنامه نظارت و ارزیابی نماید.

⁸ کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد این قراردادها به شمول فرم های درخواست و جواز کار کارکنان شرکت مشورتی اتوس را دریافت کرد. قراردادها توسط هر دو طرف امضا شده و از شرکت افغانی به عنوان کارفرما یاد گردیده و از کارکنان خارجی به عنوان کارمند تذکر رفته است. براساس قراردادها شهروندان خارجی به عنوان مشاور با شرکت افغانی استخدام شده اند.

کار ممکن است غیرقانونی باشد، زیرا ماهیت کار انجام شده با درخواست قانونی جواز کار فرق دارد. این موضوع در مورد هر دو مرحله برنامه صدق می کند.

مراجع تمویل کننده و شرکت (اتوس) به اطلاع کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد رسانده اند که به باور آنها این ترتیبات قرارداد قانونی است. همچنین، شرکت قراردادی اتوس (ATOS) اظهار داشته است که ساختار یاد شده با کمک مشاورین مسلکی طرح گردیده است.⁹

8. تمویل کنندگان مخالف ارزیابی اجراءات شان اند

کمیته نظارت و ارزیابی توقع می برد که تمویل کنندگان به ارزیابی مستقل نگرانی های فساد احتمالی در این برنامه پاسخ مثبت می دادند. برخلاف، تحقیق کمیته نظارت و ارزیابی تا آخرین مراحل با مخالفت تمویل کنندگان روبرو بود. موجودیت "تفتیش عمده" از سوی تمویل کنندگان دلیل عمده برای اینکه کمیته نظارت و ارزیابی در این رابطه نگران نباشد، عنوان گردیده است. با این حال کمیته نظارت و ارزیابی معلومات مستقل از سوی افشاگران را در اختیار داشت و به نظر می رسد تفتیش های تمویل کنندگان از آن چیزی که به کمیته نظارت و ارزیابی اطمینان داده شده بود، کمتر جامع بوده است. پاسخ درست به طور یقینی چیزی خواهد می بود که ارزیابی مورد استقبال قرار می گرفت، طوری که در ارزیابی وزارت صحت عامه و وزارت معارف شاهد آن بودیم.

واکنش تمویل کنندگان و بهبود کلی سیستم

تمویل کننده گان این پرسش را از کمیته نظارت و ارزیابی مطرح کرده اند که آیا این تحقیق در بردارنده مرحله دوم نیز می باشد یا نه. جواب واضح است: نه، شامل مرحله دوم نمی شود. این تحقیق شامل اتهاماتی می شود که توسط افشاگران مطرح گردیده اند-خواه این اتهامات مربوط به مرحله اول یا دوم باشد. این تحقیق شامل یک بررسی سیستماتیک از هیچ یک از مراحل برنامه کارد-اف نمی گردد.

تمویل کنندگان به کمیته نظارت و ارزیابی گفته اند که آنها تغییرات و بهبود قابل توجه در مدیریت این برنامه از زمان ختم مرحله اول آن و پس از یافته های تفتیش در این برنامه وارد ساخته اند و اسنادی را نیز در این زمینه در اختیار کمیته قرار داده اند. با این حال، کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد دلیلی برای تردید در مورد اسناد ارائه شده ندارد. اما نقش این تحقیق ارزیابی جامعیت تمام سیستم موجود نیست.

نتیجه گیری

در نتیجه، کمیته مشترک مستقل نظارت و ارزیابی تایید نموده است که بسیاری از نگرانی های مطرح شده توسط افشاگران در مورد موجودیت مشکلات در برنامه کارد اف تایید گردیده اند و شامل موارد سوء مدیریت و قانون شکنی احتمالی در بخش مدیریتی و کارکرد برنامه کارد اف می گردد. حداقل، دو افشاگر

⁹ تبصره شماره 20 اداره انکشاف بین المللی انگلستان در پاسخ به مسوده دوم گزارش ارزیابی

برکنار گردیده و بقیه آنها احساس کرده اند که باید این اداره را ترک کنند، و چنین نیز کرده اند. کمیته نظارت و ارزیابی پیشنهاد می‌نماید تا اداره انکشاف بین المللی انگلستان بررسی نماید که چگونه می‌تواند فرهنگی را در پروژه‌ها و برنامه‌هایش ایجاد نماید تا از افشاکنندگان حمایت کند و بحث در باره ضعف‌های احتمالی را استقبال نماید.

ثانیاً، با این که واضح است مرحله دوم این برنامه به شکل متفاوتی نسبت به مرحله اول آن که ختم گردیده اجرا خواهد شد، و فعالیت‌های مدیریتی آن بهتر از مرحله اول خواهد بود؛ با این حال، بسیاری از امور همانند سابق باقی مانده و بسیاری از کسانی که در ناکامی مرحله اول برنامه نقش داشتند همچنان در جای خود باقی مانده اند. برخی از نگرانی‌های شناسایی شده در این تحقیق همچنان شکل دوامدار دارد؛ به طور مثال، اعتبار مشکوک و احتمال غیر قانونی بودن قراردادهای استخدام و روند قرارداد بسته‌های اقتصادی (EDP). کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی توقع می‌نماید تا اداره انکشاف بین المللی انگلستان یک بازنگری بیرونی را در مورد کلیت و جامعیت مرحله دوم راه اندازی نماید.